

Locuint'a Redactorului
Cancelari'a Redactiunii
Strat'a Morarilor Nr. 13.
Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decătu numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii.“
Articlii ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Unitatea Romaniei.

(Vedi Nr. 60.)

Cumă machin'a cea complicata, amintita la finea articolului preceedinte, este d u a l i s a r e a i m p e r a t i e i austriace, credem cū OO. cetitorii nostri au intieles-o intdata. Dupa atâta experiminte constitutiunale si semi-constitutiunale, ca totu atâta incercări gresite de a masca absolutismulu, câte s'au facutu in Austria spre electrisarea cadavrului austriacu, dupa atâta a lovitute ce au suferitu acestu imperiu putredu, de la 1848, in coca: dupa numerosele manifestatiuni a dorintei si justelor princiuni a poporeloru, de ee in ce mai imperiose, se vorbi si se credea cū, barbatii de statu ai imperiului austriacu, luandu in consideratiune multimea si diversitatea provincielor, precum si starea cea poliglota a cestoru-a, voru gasi in fine adeverat'a base pre carca singuru este posibila reconstituirea si consolidarea imperiului prin multiumirea poporeloru, ascurandu-li-se interesele loru vitale. Se vorbi adeca, sub ministeriul lui B e i e r e d i, despre intentiunea seriosa de a se reconstituim imperiul pre b a s e a f e d e r a l i s t i c a . Spaima si entremuru cuprinse pre oligarcii magari si ei, mai nainte inderetnici, cerbicosi, preapretensiivi, alergara in ruptulu capului la Vien'a, unde prin tereitura si prin cascigarea in partea sa a toturor elemintelor reactiunarie a le absolutismului, li-sucese a midiuloc delaturarea inaugurării sistemului federalisticu, si reesira cu Dualisimulu. Doue machine de feru cu doue caldări si legate de olalta cu unu firu de atia!

S'au dîsu de nenumerate ori, in acestu organu, ce va fi asta data, si asta data este numai de a dovedi ce resultate au produsu monstrulu celu cu doue capete. Sub absolutismu poporele Austriei erau tote nemultumite, asta-di? nu numai cū sunt nemultumite, dar vediendu pre doue d'intr-insele privilegiate, sunt indignate pana in adanculu susfletului. Elementulu nemtiesc de d'incolo si celu magiaru de d'in coca de Lait'a devonite amendoue gindarmii eclorul latte natiuni, trăsera, a supra-si ur'a neimpacata a cestoru-a, sunt detestate, devonira cu totulu isolate. Spre adeverirea asertiunii noile servescu tote eate s'au intemplatu in Boem'a, mai nainte si dupa starea de asediu, adunările poporale in Moravia, Laibacu, etc, chiaru si adunarea meseriesilor Cehi si Nemti tienuta in dîlele trecute la Vien'a, demunistratiunile talieniloru d'in Tirolu si Trieste unde era totu in dîlele trecute se gasira placate revolutiunarie pre parietii edificiiloru) procedur'a deputatiloru polonezi in senatulu imp. d'in Vien'a, si altele. De d'incoce? S'e o mai spunemu ore, cū elementulu magiaru, de candu esiste statul Ungariei, neci odata n'au fostu mai isolatu decătu cum este asta-di. Chiaru la 1848, candu Romanii d'in Trans., Banatu, Serbii si Slovacii d'in Ung. prinsesc armee in contr'a Magiariloru, acesti-a avea o multime de aderinti intre Romanii si Slavii imbetati de resunetele cele dulci a le libertătii, pentru carea magiarii dîceă cū se lupta, — asta-di inse a fara de căti-va individi, n'au pre nimene. Magiarii insi-si o sciu prea bine cū susfletulu si inim'a natiunii romane s'au instrinatu de dinsii.

Pentru elementulu nemtiesc d'in Austria, isolarea nu involve neci unu pericol, dar pentru elem. magiaru potè avea urmările cele mai funeste. Caus'a este atât de fresca si usioru de priceputu, cātu nu credem a fi de trebuita neci macaru a o indegetă.

E bine! acestu statu dualisticu, carele pre buna ea inca neci nume adeveratu nu are, carele nu au potutu devinut unitate centralisata, carele nu va potè dura neci dualisatu, cā-ce machin'a cea complicata său nu va imblă de locu, său amblandu in doue directiuni contrarie, ati'a se va rumpe... acestu statu, carele de 21 de ani este in decadintia progresiva, carele nu se poate consolidă in

laintru, carele nu mai poate mistui . . . a c e s t u s t a t u m o n s t r u , Domnilor, are a p e t i t u ! Dar' semnatii bine, cā apetitulu lui sémena eu a bolitoru-lui carele in agoni'a sa poftesce felurite bucate, inse acestu apetit u falsu! Austria, carea in florea poterii sale si in tempurile absolutismului, nu au potutu mistu Boem'a sclava, (neci pomenindu despre Ungaria) ba neci chiaru cele mai mice provincioare inundate de elementulu nemtiesc, Austro-Magari'a, slabanoć'a baba, voiesce asta-di in èra libertătii, s'e inghita „nerumegeata“ Romania jună, pre carea Turculu, odeniora spaim'a Europei, n'au potutu preface in pasialicu turcescu. Magna petis Phaeton! Se dice cā asta posta este intr'adeveru falsa si pentru cuyentulu cā nu ar fi a filoru lui Ariminu d'in Transilvania, ci cā filoru celor dubii ai lui Atil'a li-ar cure balele dupa frumos'a miresa a Orientalui, carea li-ar fi fostu (d'in poveste) candu-va si logodita, dar pana acum nu-si găsise popa carele s'e cunune, asta-di inse Sasutiulu de Beust (dora numai pentru acea vre s'e se desfintieze Concordatulu ca dsa, popa nepopa, s'e pota cunună si fără dispensatiune) cu patrastrulu in grumadiu stă găta de ceremonia salindu-se cu ereticulu mire d'impreuna, cā nanasiulu inca ar sta găta si cā este de neamu mare, miculu nepotu alu marelui Unchiu. Cine altulu decătu Napoleonu imperatulu Francesiloru, carele dupa ce au contribuitu si cu sangele acestei brave si mari natiuni, la eliberarea poporeloru apesate, de acum inainte, numai écasie de florile cucului, de dragulu Austro-magiariloru are s'e le subjuge unulu dina altu. totu deaun'a mai usioru decătu a subjugă pre cele libere, apoi s'e nu trècemu cu vederea, cā daca imper. Napoleonu la betranetie si-ar pune capulu pre nebunie, de a buna sama are s'e o patiesca precum au patitudo in Mesicu. Poporele Europei ar privi cu ura si desprentu la bacanul (negociatoriu) si trascanulu de omeni si de libertatea loru, era natiunea alu carei-a caldu este de 17 ani, vacare sama de usulu potestatii cu carea l'au inzestratul sufragiul universal alu filoru săi, pre cari de 17 i momente cu promisiunea incoronării edificiului cercandu a-i despagubì cu putin lustru de gloria pentru libertatea perduta. Cu ocasiunea alegeriloru din urma a si incepantu a da semne invederate eate sunt satui de gloria si setosi de libertate.

Observâmu si asta-data ceea ce observasemu la incepulturul articlului pres., cā tote căte se vorbescu despre marea pretensiune a lui Napoleonu cu Austro-magiarii, despre eventuala aliantia Franco Austro-magiară despre stipulatulu pretiu alu prieteniei si altele căte tote, le considerâmu a fi numai nesce apucature diplomatice. Napoleonu, d'in soiulu celu cu „tiene minte“ neci odata nu va fi sinceru prietenu alu Austriei, său alu austro-magiariei. Elu au causatul Austriei cele mai multe rele, elu i-au datu prim'a lovitura, elu, credem noi, i va da si cea de pre urma, fără ca sortea ei s'e descepte macaru compatisare. Politic'a Austriei au produsu aceste rezultate triste. Politic'a ei traditiunala este a medită cuceriri noue si atunci candu existint'a ei este problematica, este amenintiata nu numai d'in a fara, ci, ceea ce este inca mai rēu, chiaru si d'in laintru. Se pot cā Austria crede cu firmitate a se fi intaritul prin ceea ce intru adeveru au slabitu, prin dualismu, vita inse cā regatulu Ungariei, si anume soiulu magiaru, de la batalia de Mohaci, este in decadintia continua si cu pasi gigantici se apropia de prepastia urmandu politic'a actuala. Ungaria, fără de scutulu ce l'au avutu sub ariplele vulturelui cu doue capete, nu ar fi potutu esiste si rupta de Austria nu ar potè esiste de felu. Cu tote aceste se crede cā, Austria, ideea de cuceriri noile, o supediteza barbatii de statu ai Ungariei.

(Inchiarea in Nr. viit.)

Pretul de Prenumeratii:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sice lune . . . 6 " "
Pre anula intregu . . . 12 " "

Pentru Roman'a:
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
" 6 lune 20 " = 8 " "
" 3 " 10 " = 4 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbrului pentru fisele care publicatune separatu. In Locul deschis
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costă 10 cr.

Selagiu, in 7. Iuniu, 1869.

Dle Red! De ora ce majoritatea intielegintiei Selagiene atât de beserecesca cātu si celei mirena, inca d'intru inceputu. — indata dupa esfrea scirei cā prelatii catolici a congresulu in caușa autonomiei beseri ei catolice, vreu s'e chiamă si pre romanii g. catolici — ingrigita de autonomia beserecei romani-sci, a condamnatu participarea la acelu congresu precum si totu amestecul strainilor in causele noastre beserecesci, nu am aflatu de necesariu a ve mai scrie in meritulu acestui obiectu cu atât de mai veritos cā la cele ce s'au dîsu cu atât de intieleptiune si eruditii in numerulu 41 si mai apoi in nrri 53, 55 si 56 alu pretiuitului Dvostre diuariu „Federatiunea“ nu asiu fi avutu si nu asiu avea de a mai adauge nemica; acum inse dupa ce in dîlele trecute, amu capetatu si cerculariulu consistoriului Gherlanu convocatoriu la congresulu unguriloru catolici si dupa ce etii si binevoitorie Dvostre reflesiuni relativu la clerulu si poporulu Selagianu, d'in incidentulu telegramului transis de care-va protopopu zelosu d'in Selagiu recomandandu pre individii alegundi la numitulu congresu, nu potu s'e nu facu cāte-va observatiuni, nu la meritulu lucrului (pentru cā debe s'e spunu d'in capulu locului, cā majoritatea Selagieniloru e de tiermurita deja, a nu alege nece decătu la desu numitulu congresu) ci numai la partea formale a acestui-a si său mai bine dieundu la literele convocatorie.

Prelatii magari catolici in convocatoriele lor date 1 Maiu a. c. punu terminulu congresului pre 20 Iuniu; acesti prelati au potutu fi sute de ani fără adunâri beserecesci la care s'e partecipe si mirenii; acum inbulditi de spiritulu tempului si de regiunile vîlăuante dîsu a s'rui termenului in care dîse se se facă alegerile la aceea adunare, nu potu s'e nu se nasca in elu, prepusul cā maritii prelati unguri, nu lucra destulu de sinceru, candu demanda a se face alegerile in asi'e putin tempu, asi'e dîsundu in ruptulu capului, si mai alesu noi romanii gr. catolici, amu potè dice, cā fatia cu noi subverséza si ce-va rea credintia, pentru cā, deoare domnii unguri catolici au atâtă gratia către noi de ne chiama la adunârile sale beserecesci, de ce ne surprindu de ce ne dau terminu numai de căte-va dîle in o asi'e cestiune grea? de ce maritii prelati unguri, potendu fi secole întregi fără congresu beserecescu, numai potu fi, nu mai potu accepta si acum macaru 2—3 luni, ca s'e se pota consulta si romanii gr. cat. convocati la acelu congresu, dupa cum merita momentositatea causei? au vrutu s'e ne surprinda, s'e ne aduca in confusiune si asi'e s'e pescuesca in turbure? deoare au vrutu confusiune intre noi, si au ajunsu scopulu, i ascurâmu inse cā santicile sale, dupa cum cunoscem convicitiunile gr. catoliciloru d'in diecesea Gherlei, putin folosu ei voru luă; suntemu dedati cu apucaturele unguriloru, nu ne supera multu; ce ne supera forte multu si ne pune in uimire, e cerculariulu consistoriului Gherlanu relativu la desu numitulu congresu alu catoliciloru; acesta cercular e datata in 22 maiu, pusa pre posta in 26 maiu a. c. s'e faca relatiune despre resultatulu alegerii la adunarea d'in Bud'a-Pest'a; cea mai mare parte a protopopiloru, abie au capetatu acesta cercular in 1 iuniu si multi, forte multi in 4—5 iuniu; acum poftim a conscrie pre alegatori in 7—10 dîle si a face o alegere legala! nu e acest'a o satira pentru clerulu si poporulu nostru unitu cu beserecc'a Romei? nu e acest'a o evidentă eludere a manifestării adeveratei convingeri a creditiosiloru gr. catolici d'in d'eces'a Gherlei? nu am presupusu nece odata lucruri mari in privintia autonomiei beserecei romanesce de la vechiții capitularisti ai Gherlei atâtua inse amu fi acceptatul cu totu dreptulu ca intr'una cause atât de momentosa si care ne atinge cordele cele mai delicate, s'e fia doveditul mai multa precautinne, mai multu scrupulu; prea veneratulu capitulu potè s'e ne scape de confusiunea pusa in lucrare de santicile sale d'in Ungaria, cā ci tare ni e frica cā se voru afă si de acei a cari voru suspiciună cā eneratul nostru capitalu ar fi in contielegere cu marile sale d'in Pest'a, pentru a ne pune de nou su jugulu ca-

toliciloru de ritulu latinu, pentru a ne ingropă autonomia beserecésca pentru totu-de-un'a; voru potă conchide acest'a multi si d'in cuvintele cercularului cuprinse in alinea i unde v. consistoriu dîce „că nu se voru pertratà in acelu congresu dogme séu disciplin'a beserececi, ci modalitatea administrârii bunuriloru beserecesci si scolastice, si particula re le interes a le fia carei diecese;“ nece unu omu cu minte care cunoscce pre dd. capitolaristi d'in Gher'l'a nu pote presupune că nu voru cunoscce consecintie unei pertraptâri in Bud'a-Pest'a a intereselor nostre diecesane, de unde dara acesta amagire propria? séu credu mariele sale că trebele diecesei nostre se potu petratà in adunarea unguriloru catolici compusa prin alegeri directe fără de ce va consecintie funeste pentru autonomia beserececi rom. unite? noi asiè scim că avemu mêtropolitu independente de besere'a catolica a unguriloru, avemu beserica autonoma coordinata si nu subo denata celei unguresci catolice, de ce dara sê nu desbatemu causele nostre beseresci in sinodele nostre, si déca avemu sê ne aperâmu ce va interese particulare in adunarea catoliciloru de ritulu lat. nu ar' potă ore tramite mai bine sinodulu nostru provinciale delegatii sei acolo provedutii cu instructiune? ne dore forte multu că chiaru de la acei-a cari sunt chiamati in prim'a linia a aperà interesele beserececi nostre, nu vedem facundu-se nece unu pasiu pentru delaturarea rêuui ce ne amenentia. de aici se escă confusiunea cea mare in tota diecesea fatia cu acestu congresu, ce apriatu se vede si d'in telegramulu tramesu „Federatiunii“ de Selagieni in care recomenda pre unii barbati ce ar' fi de a se alege; compatimim intru adeveru pre aceea parte a Selagieniloru, cari ne dandu-si truda d'a cunoscce parerea majoritatii in acestu objectu. Iuera de capulu séu si recomenda implicita o practica, ce nece decât, nu ne pote scapă de rêuui de care se teme si ea ca si noi cari cugetu că amu formă majoritatea; sê nu ne facem ilusiuni, că deputatii alesi mergandu la l'est'a voru protestă contr'a amestecului in trebele nostre; cunoscem pre bine rezultatulu acestei politice, sê nu facem si cu autonomia beserececi ca si cu cea a Transilvaniei! sê mergem la Blasius éra la Pest'a nece decât! —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a din 11. a camerei deputatilor.

Presedinte: Paulu Siomsicu; notari: Petru Mihali si Colom. Sélù. D'in partea guvernului ministri: c. Iuliu Andrasf, Baltasaru Horvatu, Col. Bedecovicu, c. Emer. Micu, b. Ios. Eötvösiu, Melch. Lonai si Stef. Goroveiu.

Siedint'a se deschide la 10 ore a. m.

Se citesc si autentica procesulu verb. alu siedintiei precedinti.

Presedintele enunçia scrisorile ce i sunt la mana, si intre altele credentiunile deputatilor: Eugeniu Mocioni alesu in Santu-Nienlau-Mare, (cott. Torontalu), si Eugeniu Madaràs alesu in Ciacu-varu (cott. Albei). Petitiunile intrate contr'a conscrierii electoralii d'in Santu Nicolau-Mare si in comitatulu Pest'a se voru resolvî in 15. l. c.

Mai multi deputati susternu diferite petitiuni, intre acesti-a Vasilia Buttea si u presinta un'a d'in Solnocoulu-Mediulocu contr'a conclusului comitetului cottatensu, creatu in privint'a delaturârii stavileloru moriloru de pre Somesiu.

Petitiunile intrate se predau comisiiunii de petitiuni. Sandru Almás si interpeléza pre ministrul de interne pre cum urmăza: Ce a indemnatu pre dñulu ministru de interne a esmit de nou jude de instructiune in cottulu Hevesiu spre a maltratà de nou, in cau'a cunoscutului conclusu comitatensu, pre vice-comitele secund., tribunale si pre singurateci membri ai comitetului cottatensu, — dupa-ce esmisulu jude de instructiune Rozgoni conformu declaratiunii sale a terminatu investigatiunea? Pre care lege baséza dñulu ministru dreptulu d'a incomodă pre singurateci pentru conclusele create de intregu comitatulu? Pana candu va durà in cottulu Hevesiu situatiunea ilegale, si candu va binevoi d. min. a responde la acesta interpellatiune?

Apoi interpeléza pre ministrul justitiei: Fiindu-câ noua procedura civila a intratu in vietiua cu prim'a iuniu, facutu-a d. ministru despusetiuni, ca judii cercuali sê aiba personalulu ausiliariu, recerutu prin lege, ca nu cumva judii respectivi sê fie ingreuiati preste mesura, si părțile interesate sê susescere?

Ministr. justitiei: On. camera! Dlu interpelatoriu a smintit cu adres'a, fiindu-ca interpellatiunea in cestiune era a se face dlu min. de interne. — Deci interpellatiunea se predă ministrului internalor.

Sig. Supanu interpeléza pre min. comere, ca are de cugetu a indrumă banc'a de ascurtatiune transilvana contr'a focului, ca sê-si implenesca oblegamentulu fatia cu mai multi locuitoru d'in Nitr'a, pre cari focul i a seracit u totulu?

Gustavu Capu interpeléza pre ministrulu de interne in cau'a despusetiuniloru ministeriali facute in fondulu regiu (in Transilvani).

Sandru Fodroti, presinta scrisorea dietei croate in cau'a paduriloru. — Se pune la ordenea dñlei pre 16 l. c.

Ministrul pres. Andrásf respunde la interpellatiunea lui Tisa in cau'a interpretarii legilor. Se incadera una disputa lunga, despre care in nr. v.

Presedintele invita pre deputati a-si aduce pre luni biletile de votu pentru membrii delegatiunii imperiului.

Siedint'a se inchia la 2 ore d. am.

Revista diurnalistica.

Diurnalulu ung. „Ellenor“ controlorulu publica unu ciclu de articli su titlulu „Com-bater-e a munici-piu-lu-i“, esitî d'in pena deput. Ludovicu Mocsáry. Reproducemu si noi articlulu alu !I fiindu că revérsa lumina a supr'a situatiunii natiuniloru nemagiare d'in Ungari'a.

„Una argumentu nou si inca decidiotoriu se aduce contra municipieloru — cestiunea de natiunalitate. Se dice: trebuie să prevenim, ca nu cumva natiunalitătilor se formeze cantone si teritorie d'in comitatele, in care sunt in majoritate; in contra natiunalitătilor avemu trebuintia de unu centru solidu, de unu guvern firmu, care tienendu in manele sale frenele aministratiunii si a le justitiei, să pota infrenă tote tendintiele centrifugali a le natiunalitătilor.

Deci, manecandu d'in aceste, scopulu ar fi, ca cu una versiune să potem retrage prea marile concesiuni, care le-amu facutu natiunalitătilor propter bonum pacis.

Acestu-a n'ar fi unu jocu curat, n'ar fi procedura onesta in privint'a natiunalitătilor. Si fiindu că nu este jocu curat, elu este periculosu. Ne amu deminti pre noi insi-ne, amu trage a supr'a nostra tóta furi'a ultristiloru si a fanatistiloru natiunali; amu perde tóta increderea, si amu adauge mai multu de cătu ori candu la flacar'a acestei cestiuni ardiorie.

Fiindu că ni-potu aruncă cu totu dreptulu, că contestatiunile de impacare, prin care s'au inceputu la 1859 miscamintele nostre politice au fostu minciuni; au fostu minciuni tote acele vorbe frumose, că d'in punctul de vedere alu dreptătii si ecuitătii, suntemu ga'ta a concede tote căte sunt compatibile cu intregitatea tierei; tote aceste numai frică le au seosu d'in noi, procederea nostra n'a fostu sincera, si voimur că ce amu perduto la podu se castigâmu la brodu (compu, punte ambulante; tendint'a nostra continua a fostu totu-de-un'a si va fi in veci a magiarisă si a desnatiunalisă pre toti locuitorii patriei, si nisuim a intrebuintă potestatea statului dreptu propaganda limbistica.

Inaintea natiunalitătilor voru ave dreptu toti aceia, cari au seutit pre conatiunali si contra violenței si violintiei nostre, si estu-modu se voru resipi tote căte s'au facutu pana acum pentru chiarificarea cestiunii de natiunalitate si d'in respectulu delaturârii pericleroru ce aru potă proveni d'in ace'a.

Aceste voru si urmările politice neoneste.

Cestiunea natiunalitătii este una cestiune vitale pentru noi. Si numai asiè vomu, potă predomini situatiunea creata de acesta cestiune, de-cum-va:

Vomu recunoscce sinceru, cumă patri'a nostra, in privint'a limbei si a natiunalităti nu este compacta, ei este una tiera poliglota, in care nu comunetatea rasei si a limbei, ei comunetatea alipirii naturale si provenitoria d'in precedentie istorice cătra patri'a comune, apoi comuneta libertătii si a bunei stări fornéza legatur'a contractiva;

daca vomu concede in modu onestu, fără vreuna rezerva si fără tendintie ascunse, desvoltare libera toturorul limbelor si natiunalitătilor;

daca suntemu capabili spre a ascură libertate si stare buna toturorul cetătienilor patriei.

Estu-modu vomu potă acceptă tempulu, candu ardere la luptei se va alină: candu toti se voru convinge, că si potu conservă natiunalitatea fără ea să runpa in bucati acesta patria frumosa.

Eu asiè sciu, că acestu-a a fostu conceptulu domitoriu, de candu, parasindu nefericit'a nostra politica de natiunalitate, amu datu fatia cu situatiunea.

Si acum d'odata să ni schimbâmu acesta politica sanetosa, si recadiendu in vechi'a preocupatiune, să tragem asupr'a nostra tote calamitătile cestiunii de natiunalitate! Si pentru ce? Pentru ca ide'a ficsa a omenilor centralizatiunii si ai omnipotintiei ministeriali să se pota realisă!

Aiure aveti să cercati, domnilor, deslegarea cestiunii de natiunalitate, si nu resicati interesele nostre cele mai mari pentru voi'a monstriloru dvostre; nu faceti unu

jocu necurat si periculosu d'intr'un'a d'in cele mai sirose cestiuni ce au cutriaratu candu-va natiunea.

Nu vomu potă deslegă neci cestiunea de natiunalitate pana candu nu ne vomu eluptă autonomia. Intre confusele nostre raporte de statu natiunalitătile nostre ne căse potu orienta, că aievea unde sunt, unde apartinu. Cătiéra este pamantul unde locuim? Ungari'a, tierele apătienatorie coronei st. Stefanu, imperiul austriacu, imperiul austro-magiaru éu magiaru-austriacu, Cislaitani si Transilvania; in realitate ce va fi d'in tôte acestea Oesterreich, Ungari'a si Austria, dualismu, pluralismu federatiune, uniune personala séu reala; séu da de va confederatiune danubiana. Nu e mirare, că capulu lor turburat prin atâte teorie si doctrine de natiunalitate nu e in stare a se orienta. Pana candu pusetiunea Ungariei nu va fi delineata precisu, si acăstă numai prin stăverirea autonomiei năstre se potă midiloci, pana atunci acăstă patria nu va fi atât de atraga'oria pentru natiunalităti, in cătu ele să poată astă in dinsa deplina limisire statul acestu-a nu va ocupa una pusetiune atât de respectabila si imposanta, in atu tôte incercările de desmembrare si imbucatielire să apara ca monstrii si fantasme vane.

D'in asta causa striga mai multi cu unulu a supr'a situatiunii comunisate, că: caeterum censeo!

Pre terenulu reformelor interne, tocmai cestiunea de natiunalitate procûra unu argumentu bunu si potintă in contra comitatelor ci in favoreloru.

Daca comitatulu n'ar' esiste, ar' trebui să-lu creâma d'in respectulu cestiunii de natiunalitate.

Cumă suntemu ga'ta, in interesulu compatriotilor nostri nemagiari, a face tôte căte le pretinde dreptatea sa permită intregitatea teritoriale a patriei nostre: dovedea ea mai viua si nefalibile amu potă-o da chiaru pre cafea municipieloru. Limb'a loru este eschisa d'in camerei tieri, si acăstă neci că se potă altu cum; limb'a guvernului este cea magara — acăstă inca nu se potă altu cum fără complicatiunea mecanismului aministrativu. De forulu si santuriul guvernului remane inchis u dinaintea loru. Recompensa ar' obtină in comitate, unie-care potă să vorbescă in limb'a sa materna la treburi comune, aude cetindu-se in limb'a sa legile tieri, si unu cuventu vede că limb'a lui este aptă pentru guvernare. Situatu ei bine pretiulu si marea importanță a împregătririi acestei-a in privint'a desvoltării loru interne, si se să pescu cu taria cătra sistemulu municipal. Să i lipsim de oasiunea, ca in cătu se potă să-si văda indestulii pretensiunile? Să ne bucurâmu că in acăstă potem unu modu pentru indestalirea dorita.

Ingrigirile in privint'a acăstă pana acum s'au dobitu pre deplinu neintemeiate. N'amu audîtu, că guvernul să si avuta necasu cu vre unulu d'intre comitate in care natiunalitătile sunt in majoritate. Ce ne indreptătiesee, ea să sustinem cestiunii de natiunalitate?

Deci dvostre v'ati alesu reu cestiunea de natiunalitate pentru a fauri d'in ea argiminte contra municipielor. Procederea D-vostre in privint'a acăstă este forte ratificata. D-vostre inse ati sciutu bine, că la noi multi oameni au inca slabitiunea de a privi cestiunea de natiunalitate dreptu cestiunea că „eine este domnu aici.“ Or cătă de tare ar' fi petrungi de conceptulu mai ratinale acăsări asuda pre aren'a publicitate si au influență in casă de natiunalitate, sunt inca multi fără indoieă acăsăi in a earoru inima astă unu resunetu placutu atingerea deminatii esclusive a magarismului. Nu este omu, caru să nu-i sia rusine a pasă in publicu cu asiè ce-va, netribnică dorintia ince jace si acum ascunsa su peturele amei sale. D-vos tra sciti bine acăstă, si pentru ace'a astă adusu inainte cestiunea de natiunalitate pentru că se pare unu bunu argumentum ad hominem spre nimicirea municipielor. Acăstă cestiune de natiunalitate este un obiect favorit d-vostre pentru că lu poteti exploata.

Totu cestiunea de natiunalitate vi-au procurat argumentele decidiotorie si atunci, candu ati facutu ca natiunile să inghită trebule comuni, delegatiunile, ministrul comunită, armata comuna. Cum si potem să vorbă despre 6000 mile patrate si despre 15 milioane de suslete! Ce vremu noi, una mana de magari, intre atât eleminte straine si inimice! Prin acăstă ati impresau prin acăstă ati spariatu si prin acăstă ati adusu natiunea in pusetiunea presinte. Acum apucati de nou cestiunea de natiunalitate, voindu inse a o exploata in alta de reperiune. Acum voiti a maguri pre cei mai slabii cu acea că adeca vomu investiă noi pre natiunalități, numai

avem in mana frânele unci potestâti bine centralizate.

Trebue să demosefim acăsta politica neonesta si periculosa!“

Sinceritatea cu care dlu Moesáry desvelesce tendintele magiarismului respectiv ale guvernului magiaru nedespăzită d'a mai adauge vre-unu comentar la articolul dsale.

Nr. 705—1869.

696

Circular'a Prea S. Sale Metropolitului de Alb'a-Julia in caus'a congresului catolicilor latini.

Multu on, in Christosu Frate!

Dupa-ce cu schimbarea sistemei de guvernare statulua atare s'a desbracatu de tipulu religiunariu, ce mai inainte profesă cu recunoscerea religiunei catolice de religiune domnitoria, si asiè imbratisindu principiul de egală indreptătire a tuturor confesiunilor religiunare recunoscute de statu, acesta s'a declarat a nu profesă prevenitoriu neci una religiune ca atare, a intrevenit necesitatea pentru baserie'a catolica de a se ingriji, ca despre tote trebele sale, ce le protegea statului mai in ainte, săsi provéda prin alte organe, care ar' sustinè tipulu si caracterulu religiunei ei, si care s'ar' si interesa de causele d'insei.

In acăsta combinare nu a gasit mai naturalu si mai siguru medilocu desătu ca in tote trebile sale, ce le deregă si menea statului mai in ainte, să se folosescă de unu organu compusu d'in credintiosii săi proprii, a leca d'in fidelii sei catolici, de la carii crede a potè acceptă inea si mai mare sprigini si mai siguru ajutoriu, in tote, de statu cumu eră celu ce-lu capetă de la statu.

Deci convenindu stralucitulu coru episcopescu la dieta deschisa si tienuta in Pest'a nu a intrelasatu a tienă conferintie si a consultă despre modalitatea, de dupa care ar' potè capetă de la fidelii săi sprigini si ajutoriu, celu acceptă mai in ainte de la inaltulu regim; si cumenindu in ainte de tote natur'a lucrurilor basericiei catolice, ce le administri, deregă si menea statului respective regimulu, a gasită că acele ar' fi mai de frunte doue, anume 1. trebele scoelor, 2. a fondurilor si a fundatiunilor.

Acesta avendu-le in vedere cornul episcopescu a statutu principiul, ca să se introduca unu organu su nme de „Autonomia“ său de statu catolien, carele constiutindu-se pre bas'a constitutionalismului, ce e adoptat acum si in statu, si aprobandu-se ca atare si de Măiestatea Sa sacratisima, să iie d'in man'a inaltului regim tote trebele basericiei catolice, se le administri si deregă statului respective regimulu pana acum, si să le duca de aci in ainte organulu acestu nou dupa modalitatea, ce se va gasi mai conducatoria la scopu.

Spre a se apropià de realizarea acestui scopu salutariu pentru interesulu basericiei catolice, si a trebelor ei, a si compusu stralucitulu coru episcopescu unu programu de alegere previā, spre a potè alege pre acci barbatii atătu basericiesci cătu si civili, carii apoi voru compune si prelueră unu statutu de alegere definitiva, ca să se pota alege acci barbatii, cari voru avè de a prelueră tote statutele organului asiènumit „Autonomia“ său statu catolicu; carele va meni si duce agendele si trebele basericiei catolice ce pana aci le duceă in regim.

Si luanda-se in consideratiune aceea cercustare momentosa, ca tote dicesele potu să aiba si de acum in ainte mai multe lucruri, care pana acum le a administrat si menit inaltulu regim mai vertosu cu privintia atătu la trebele scolare, cătu si cele fundationale si ale fondurilor: Stralucitulu coru episcopescu a judecatu a fire dupa dreptate, ca la organulu acelu de Autonomia, unde se voru pertrată trebele comune tuturor dieceselor, si fia representate tote dicesele prin barbatii sei, ce-i voru alege, ca asiè fia care diresa să-si pota reprezentă interesele sale su pertractarea causalor comune relative la trebele scolari si de fonduri regnolare publice.

Programul elucratu de stralucitulu coru episcopescu sealatura su /, d'in carele se vede, că acelui-a) voie sa se folosi de ajutoriulu si sprigini creditiosilor si atătu in menirea trebelor educatiuniei si a institutiuniei, cătu si in administrarea averilor basericiesci, si scolare, precum si a fondurilor si a fundatiunilor pie, b) că acele coru episcopescu a si desemnatu numerulu tuturor acelor barbati basericiesci si mireni, căti voru potè luă parte la congresulu acelu pregatitoriu, ee se va compune d'in representantii toturor dieceselor, ce potu fi interesele sale su pertractarea causalor comune relative la trebele scolari si de fonduri regnolare publice.

Dupa-ce d'in programul acel'a se vede, că pentru Archidieces'a nostra este electat unu numeru de 5 insu săi barbati mireni si unu preotu, carii ar' fi a se alege la congresulu acelu regnolaru tienendu la 20 iuniu a. e. dupa calendariulu nou, acăst'a cu aceea se aduce la cunoști'a Fratielor Vostre, ca dupa-ce institutulu acelu de Autonomia său statu catolicu regnolaru nu va avè de a se ocupă cu trebele particulari diecesane, fia acele or' de categoria său natura său sia, neci va să impedece cunoști'a de Autonomia confesiunale diecesana său metropo-

tana, fără va avè de a administră si direge lucruri comune ce se tienu de tipulu catolicu alu scolilor confesiunile ca atari atătu in crescere cătu si institutiune, precum si cele ce se tienu de fondurile publice catolice regnolari, precum sunt fondulu religiunariu ca fondu catolicu comunu, d'in carele in parte insemnata participa si diecesele nostre gr. catolice, afara de Archidieces'a nostra, care asemene si-pote formă si cere imparatfrea, apoi fondulu studielor, ca fondu catolicu comunu, si alte fundatiuni comune regnolari, — Fratiele Vostre să consultati si să cumpeniti, 6re cu scopu ar' fi a se sutrage si a absentă de la desbaterile, ee voru să se tienă a supra unoru atari lucruri, cause si trebe, care si de nu s'ar' paré aëum dora a atinge asiè tare interesele archidiecesei nostre, dara cu tempu potu să o faca tare interesata si d'in acelui punctu de vedere, că resolutiunile de congrue paroiale, de subsidie si ajutorie d'in fondurile publice catolice atătu pre săm'a preotilor a cantorilor, si a doceentilor, cătu si pre săm'a basericelor, parochilor, a seminarielor, si altoru institute de creștere si invetiamintu pre venitoriu pote nu se voru face si asignă de inaltulu regimul său ministeriu, fără de statul acelu catolicu, in carele ni se deschide si noua partea aceea de solucare si activitate, ce pana acumu nu o amu avutu in deciderea trebelor nostre la inaltulu regim.

Dreptu aceea decumva fratiele vostre cointielegandu ve cu barbatii nostri intieleginti ce amu si ofstatu si Noi să ne potem cointielege imprumutatu la olalta, dara pentru securimea tempului presipu nu amu potutu esepți, decum va veti gasi nu numai consultu datora si recerutu, ca neci noi inca să nu absentămu de acolo, unde potu să ni subversedie mari interese, fratiele vostre să dispuneti alegerea ablegatilor prescrisi in sensulu puntatiunilor cuprinse in programul corului episcopescu alaturat mai susu; ca asiè pre la 20 Iuniu a. e. calendariulu nou să pota fi aceia in loculu congresului acelu pregatitoriu, carele va să se adune la Bud'a-Pesta.

In tota intemplarea inse să incanoscintiati aici la acestu ordinariatu resultatulu celor intreprinse.

Datu in Blasin d'in siedintă consistoriale tienuta la 17. Mai 1869.

binevointe

Ionu Vancea m. p.

Archiepiscopulu si Metropolitulu de Alb'a-Julia.

D'in Satumare finea lui Prieriu 1869.

Dhu Alessandru Buda.

Să fimu sinceri! Mistificările nu platescă o cépa degenerata. Dta in nr. 36. „Feder.“ vrei a-ti scusă portarea cu inegrirea alegatorilor rom. d'in cerculu Carasieului. Chiar' atătu nu amu fi cutediatu neci a visă despre Dta. Lucrului inse să templatu, precum s'au templatu d'in partea Dtale si altele neasceptate de romanii acestui cercu alegatoriu. E bine. Nōu nu ni placu mistificările si suciturele, ér' numai adeverulu in tota goletatea sa. Dta ai venit u de la Pest'a in cerculu nostru alegatoriu, nechiamatu si neprovocatu de nime,*) si te-ai recomandat de candidat de deputat. Tota intielegintă romana te-a primitu cu bucuria si caldura, ecca ce nu credu că vei negă. Mistificările s'au inceputu de locu eu corespondintă d'in „Pesti Napló“, despre ore-care conferintia d'in cetatea Satumare, despre care neci unu romanu d'in acestu cercu alegatoriu n'a scitu si nu scie nimica. Mistificarea acăst'a s'a datu de golu in „Federatiunea“, si Dta ai afiatu cu cale a tacă. Intre acestea romanii acestui cercu electoralu, cari erău resoluti a remanè pasivă fatia cu alegurile de estu tempu, afara cu cale a se conservă, că ore nu aru fi mai bine a lapetă pasivitatea? si observandu, că opiniunea publica chiar' condamna pasivitatea aici la noi in Ungari'a, se contielesera a lucră d'in respoteri pentru reesirea cu candidat romanu. Dta cercetandu in persona pre unii si pre altii d'intre fruntasii acestui cercu elect. ai mediulocită conchiamarea si tienerea conferintiei de Borlesci. Tote au fostu bine; aceea era numai reu, că D. ta jaceai morbosu in Bai'a-mare, si nu ai mai potutu conveni in persona neci cu unu alegatoriu d'in acestu cercu pana numai chiar' cu 9 dile in ante de alegere. Precedintele alegorei sunt cunoscute onoratului publicu etitoriu d'in colonele acestui pretiuitu diuariu. Să ne rentorcemu la Dta, si la innegrirea ce ni-o faci. Membrii conferintiei d'in Borlesci, cari cunoscău in Dta pre I a g u d e l a v a l e a m o r i i, primira cu unanimitate si cu entuziasmu candidarea Dtale cu atătu mai vertosu, căci programul schitatu ce lu-ai fostu tramis la acea conferinta, consună cu principiele profesante de romani preste totu. O mica adumbrare de partida dieatala se vedea in acelu pasagiu alu epistolei Dtale, unde dñeai că nu afii cu cale a face opusetiune guvernului actualu. Totu in acăst'a epistola dñeai că decisiunile conferintiei le vei tine de sante, si conferintă acăst'a, care luase scire, că Dta ai fi avutu intentiunea d'a pactă său a fusionă cu candidatul deacistu Degenfeld, ti-a oprit protocolarimente ori-ce pactare, ori-ce fusiunare. E bine. Cu adumbrare de partida a programului Dtale acea conferinta nu s'a ocupat multu. Acestu lucru s'a luat numai simpleminte la cunoștiția, fă-

ra a se luă la protocolu ce-va desbatere in acestu merit. Noue ni-trebuia candidatu de partid'a natiunala, si pre acel'a credeam a lu fi gasit in person'a Dta, a I a g u l u i, cu care multu simpatizam, era nu a lui B u d a S a n d o r, pre care de altmintre si atunci si asta-di lu-respectam. — Cu 9 dile inainte de alegeri Dta te-ai insanatosiatu, in cătu ai potutu fi de fatia la conferintă d'in Ardudu. Cum a cursu acăstă conferintă, s'a spusu in colonele „Federatiune“. Dar' afămu cu cale a ne demite cu asta ocazione la unele analisări mai amerunte, cu atătu mai vertosu căci Dta, in superarea, că romanii dupa abdicarea Dtale nu au trecutu, ca o turma manata in partea deacistului Degenfeld, ai luat in dechiaratiunea d'in „Federatiune“ acăstă conferintă la trei parale.

Programul Dtale, care l'ai cetit u per extensum in acăstă conferintă cuprinde cele mai salutare principie pentru natiunalitatea nostra, si liberali in tota privintă, elu consuna cu programul deputatorilor natiunali. Adumbrarea de partidă dietala amintita mai susu se cuprinde numai si in acestu programu, si — ce e dreptu, acăstă conferintă a enunciatu că dara, fiindu că candidatul nostru, in persona Dtale, este de partid'a dreptă, se alătura pre langa acăstă partidă; pentru că nu voieă a te aduce pre Dta, in alternativă: său de a nu primi candidatură, său a cadă in disgracia colo susu Dar' conferintă de Ardudu nu a decis, că romanii in casulu retragerei său impedeceDtale, voru votă pentru cutare de a kistu neromanu. Acum eră multu la dăgetu. Trebuie, ca său să ne rentorcemu la pasivitate, său să remanem pe langa Dta, cu atătu mai vertosu că sfar'a in tiera inca eră facuta; pentru acea a primitu conferintă si partea umbrosa a programului Dtale, si nu pentru alta. Dlu meu! Scii si Dta, ca totu omulu cu precipere, că romanul, e nascut u de m o r a t u ; cumu aru potă dura sprigini pre o partita aristocratică? . . . Scii, destul de bine, cumu să nu scii? . . . si acumu deca ne-ai constrinsu să devenim pana acolo, să nu te superi pre noi, deca spunem, că ni-ai spusu, că o scii, candu adeca dupa conferintă, in cercu privatu, ni-ai spusu cătoru-va, că de vei fi alesu, de locu dupa ce vei sosi in Pest'a, vei abdică de oficiu si apoi de acole in colo grigea Dtale de care partidă să te tieni. A se mai comentă acăstă dechiaratiune a Dtale, nu e de lipsa. — Astfelui steteau lucrurile cu 9 dile innante de alădere. De la conferintă d'in Ardudu Dtale te-ai dusu, trecandu prin căte-va sate romaneschi, căra Bai'a-Mare si nu ai mai venit u cerculu electoralu pana in prediu'a alăderei. Ai disu inse căra Dlu S. St. că in preser'a alăderei vei fi si vei mană in Tatarescu, pe unde aveau a trece cei mai multi alegatori romani, si nu ai venit u: nu, căci deja ai fostu abdisu, dar' romani nu scieu despre abdicarea Dtale si astfelui i-ai adusu in confusione. Ce intielegere ori pactare ai avutu pe sub mana cu deacistul Degenfeldu, si că ore avutai de felu său ba, nu scimu cu securitate; ceea ce scimu e, că noi ne-am dechiarat serbo-romani in contr'a veru-cărei pactări ori fusionări, si Degenfeldistii se laudau totu-si in gur'a mare, că au pactat cu Dtale, ceea ce d'in consecintie se vede a fi forte verosimilu. Dupa tote acestea noi remanem pe langa cele dise in Nrul 33. alu „Federatiunei“, dechiarandu motivarea*) abdicării Dtale nu numai de neindestulitoria dar' in cea mai mare parte a sa chiaru de nefundata pre adeveru. In preser'a alăderei ai fostu in Lipou, si ai disu căra Dlu prot. C. Barburu să ieie josu steagulu D. tale si să se latiesca faimă a căi ai abdisu. Demanetia apoi nu ai lasat u de locu, să vorbescă Dlu Barburu căra alegatori rni in favorea Dtale, ci ai disu să-i lase să merge să voteze pre Degenfeldu.

Dñeai, că ai asceptat cu mare nerabdare in diu'a alegerei in Lipou de la 7—11. ore a. m. si că d'in sutele de codreni garantate (? ho, ho!) in Homorodu si Ardudu nu s'a presintat neci unu sufletu de alegatoriu, si că nevenindu-ti neci de pe Somesiu neci unu alegatoriu „in intielegere si ex consilio“ mai multoru preotii si barbati romani, cu cari ai fostu in Lipou, si la cari te provoci dupa nume, ai abdisu. Adeverulu inse e altintre, si Dnii la cari te provoci, te lasa in tina, neadeverindu assertiunile Dtale. Si anume mai antăiu trăbue să-ti spunem, că Lipoulu nu e de 400 ci mai bine si decătu de 4 ori 400. de pasi de Carasieu (loculu alegorei), apoi că calea codrenilor la loculu alegorei nu duceă de felu prin Lipou, si că codrenii camu la 10 sate romaneschi in frunte cu preotii Mihaiu C i n c a si Georgiu Marechis, ca alegatori ai Dtale, au fostu intimpi-nati in cale, aproape de loculu alegorei, de unu espresu alu intielegintie rne cu scirea, că Dta ai abdisu. Confusinea fu gata. Preotii inse au svatuitu poporului, care nu voia a merge acasa fără a-si da votul, ca neci de cătu să nu voteze pre a r i s t o c r a t u d e-acistu. Mai incolu abdicarea Dtale nu s'a templat „ex consilio si cu intielegere“ Dloru, la cari te provoci, celu putinu acei Dni nega aceea, si nus'a templat pre la 11 ore, căci Dlu Augustu Pelle marturiscesc, că nu au fostu inca neci 9. ore, candu a plecatu elu d'in Lipou la loculu alegorei si candu i-ai predat Dta epistolă adresata presedelui assertiunile Dtale. In urma ceea ce coroneaza neadeveritatea assertiunilor Dtale e, că epistolă amintita adresata presedelui assertiunile electorală sună asi: „Daca si

*) Care motivare trebuia de altintre să o facă atunci inaintea alegatorilor Dtale, era nu post festa pe cale diurnalistică, și să atunci nedrepta.

*) Dacea te au chiamat său manat ungurii, aceea nu o scimu . . . neci că se tiene de noi.

Cor.

dupa abdicarea mea de eri, cari ar' vrè sè voteze pentru mine, cu acésta dechiaru de nou, că eu renunciu la candidatura, si rogu, pre on. comitetu electoralu, ca la neci unu casu sè nu lase a se votà pentru mine." Acestea le-amu cetitu cu ochii nostri. Cumu dici dara, că numai in diu'a alegerei la 11. ore ai abdisu, canda in scrisorea de mai susu te provoci la abdicarea ti facuta cu o diua mai nainte (fără scirea romanilor, deabuna sama numai in antea deachistilor) ? . . . Cu mistificare ti-ai inceputu activitatea aici la noi, cu mistificare o-ai si gatatu. Pentru noi inse a fostu si acesta a scola de acele, la cari nu mai amblatu. Daca ai fi venit u acceptat Dta in loculu alegerei, si ai fi vediutu că ai o minoritate neinsemnata de alegatori, si astfelii te-ai fi retrasu in contielegere cu toti alegatorii Dta, apoi se potea precepe si aproba o astfelii de procedura, dar' asiè precum ai facutu, sè ierti a ti-o spune verde, a fostu o mistificare vatematoria, si noi enigm'a, ce nu o potusemu deslegà atunci, acumu o precèpemu destulu. Ni-pare reu, că prin scrisorea Dta publicata in Nr. 36. alu „Fedetatiunei „ne-ai constrinsu a face unele revelatiuni, de cari bucurosi te-amu fi crutiatu. Dealtintre pre langa totu respectulu, cu care remanemu, cătra Dta, nispuemu acea credintia, că dupa cele template aici, cu greu te va mai primi vre unu cercu electoralu romanescu de candidatu de deputatu.

Mai multi alegatori romani d'in cerc Carasieului

Romani'a.

(Fine.) *

13. Tote lucrările create in conformitate cu articolii precedenti d'in preuna cu accesoriile si dependintiele loru, voru trebul sè remana totu-d'a-un'a efectuate esclusiv la usulu navigatiunei Prutului, si nu voru potè fi distrase de la acésta destinatiune pentru ori-ce motivu ar' fi. Si sub acestu raportu voru fi puse su garanti'a si ocrotirea dreptului internationalu. Comisiunea permanonta ce are a se institui in virtutea art. 7, va fi insarcinata, cu esclusiune de ori-ce alta ingerentia d'a administrà acele lucrări in profitulu navigatiunei d'a veghià la mentionarea si conservatiunea loru si d'a le da tota desvoltarea ce trebuințele navigatiunei voru potè reclamà.

14. Guvernele semnatorie presentului actu se obliga a da comisiunei miste si organeloru sale tota asistentia si totu concursulu de care voru potè avè trebuința pentru execuțarea lucrărilor de arta si in generalu pentru totu ce privesce la indeplinirea sarcinei loru.

15. Câtu pentru halagiul bastimentelor, ele se voru stabili pe ambele margini ale fluviului.

16. Nu va fi permis d'a infinità in fluviu si aproape de marginile sale, mori, stavile, rote de irigatiune si alte constructiuni cari astupa albi a fluviului seu impedeca comunicatiunea prin calea de halagiu.

17. Nu se va infinità pre un'a seu pre cea lalta marginie a fluviului, fie de cătra autoritatea teritoriale fie de cătra companie de comerciu seu de navigatiune, fie in fine de cătra particulari, nici unu podu, nici debarcadera neci cheiuri, schele si alte stabilimente de acésta natura ale caroror planuri nu se voru fi comunicatu comisiunii miste, si nu se voru fi recunoscutu ca ne potendu compromite in nimicu efectele lucrărilor de im bunetătire.

18. Comunele urbane si rurale reverane care ar' vol sè cladescă cu a loru cheltuila lucrări de una utilitate recunoscuta pentru nave, precum lucrări de accesu, etc., voru fi autorisate a percepe una tasa corespundetoria, care in tote casurile nu va fi de câtu echivalentul esactu alu serviciului facutu, si a cărei percepere nu se va potè efectua de cătu esclusiv in sarcin'a navelor ce ar' vol sè profite de acestu serviciu.

Catîmea taselor ce au a se percepe sub acestu titlu va fi supusa la oprobatiunea prealabila a comisiunii miste.

19. Condițiile speciale sub care se voru potè efectua comunicatiunile de la o margine la cea lalta prin ajutorulu de poduri si vase (bacs), se voru regulà de comisiunea mista intr'unu modu convenabilu pentru navigatiune.

20. Conformu art. 2 si 7 ale presentului actu comisiunea mista a Prutului va otari una tarifa a taselor de navigatiune care trebue a se precepe la gur'a lui pentru rambursarea cheltuelelor de im bunetătire.

Acestu tarifu, dupa ce se va aproba de Guvern, se va alaturà acestui actu spre a avè acea-si potere si valore ca si candu ar' face parte integrante d'in elu.

21. Productulu peageloru se va efectua: a) prin prioritate si preferintia la acoperirea cheltuelelor de administratiune si de intretienere a lucrărilor de corectiuni dupa seversarea loru; b) la plat'a dobendelor sumelor intrebuitate pentru lucrăurile de im bunetătire; c) la amortisarea succesiva a acestui capitalu.

22. Dupa rambursarea fondurilor intrebuitate primitu pentru lucrăurile de corectiune si spre a se impună sarcinele impuse navigatiunei, delegatii guvernelor semnatorie voru procede la o revisiune a dispositiunilor sale, si câtu va fi cu putintia catîmea taselor se va reduce, conser-

vandu totu deo-data venitulu mediu socotit necesariu pentru intretienerea in buna stare a navigabilitatii.

23. De o data cu tarifulu taselor, comisiunea mista va elabora si unu regulementu specialu pentru perceperea peagiurilor si administratiunea casei de navigatiune.

24. Operatiunile acestei case voru fi puse su controlu. Inspectorulu conformu art. 9 de mai susu, trebuie sè functiuneze ca organu alu comisiunei permanente.

25. Unu bilantiu alu operatiunilor casei de navigatiune, precum si unu statu aretatoru alu repartiunei si alu intrebuitării produselor tarifului, va fi presentat u anualu de comisiunea mista guvernelor contractante.

26. Navigatiunea Prutului se va regisà de unu regulementu de navigatiune si de politie elaborat de comisiunea mista si aprobatu de cele trei guverne semnatorie; dupa ce va primi sanctiunea guvernelor, regulementul se va alaturà presentului actu spre a avè aceea-si potere si valore ca si candu ar' face parte intreganta d'intr'insulu.

27. Se intielege că acestu regulementu va face lega numai in ceea ce priveste politia fluviala, dura si pentru judecat'a contestatiunilor civile ce s'ar' potè nasce in urm'a esercitiului navigatiunei.

28. Pentru a se asigurà esecutiunea regulementului de politia in totu parcursulu Prutului, guvernele semnatorie se obliga a da ajutoru si asistintia inspectorului si in genere totoror organelor comisiunei miste care voru fi insarcinate a veghià la mantienerea ordinei si regularitatii pre calea fluviala.

29. Deçă ar' isbuñi vre o epidemias, se voru potè infinità linie carantinei pre Prut in se va starui cu tota silintia pentru a concilià pre cătu va fi cu potintia garantilor sanitarii cu trebuințele comerciului si navigatiunei.

30. Bastimentele coborandu Prutul voru fi francate de ori-ce controlu sanitaru; totu asemenea va fi si pentru bastimentele care venindu de la Dunare, pre cătu tempu vre epidemias nu va domni in provinciele reverane ale fluviului, bastimentele voru fi numai obligate sè presinte patent'a loru de sanetate la autoritatile schelelor unde voru popasi.

31. Perceperea drepturilor nu se va potè efectua de cătu la gur'a Prutului de revarsare in Dunare, si nu va trebui sè geneze in nimicu miscarea navigatiunei.

32. Unu postu Romanu se va asedià la gur'a Prutului si va da ajutorulu seu, la casu de oposiție, Comisarilor, inspectorelor navigatiunei, precum si agentilor insarcinati cu perceptiunea.

Comisiunea mista va cere la trebuința concursulu autoritatii consulare competinte.

33. Comisiunea mista si va avè sediul la Bucuresci seu la Galati.

Facutu la Diecembre 1866.

Semnat: Pr. G e o r g i u S t i r b e i u
(Adun. Nat.) Eder Ofenberg.

Siedintia d'in 17. Maiu.

D. S. Mihalescu desvolta interpellatura D-sale, in primi'tia alegilor comunale d'in Bucuresci, asemenea si D. Al. Golescu relateaza căteva fapte la care a asistat.

D. Ministrul de Interne declara, că Consiliul de Ministri a gasit alegorile bune si l'au autorisatu ale supune aprobării Domneschi.

In acésta cestiune au mai vorbitu D. Demitriu Ghica presedintele Consiliului si D. V. Boerescu Ministrul justitiei. Adunarea terminandu acesta cestiune, trece la discutiunea generala asupr'a proiectului de adresa ca respunsu la discursulu tronului.

VARIETATI.

* * (Noulu consiliu comun alu d'in Bucuresci s'au compus d'in membrii urmatori: Gr. Cantacuzinu (primariu), Petru Gradisteanu, G. Dimitriade, Em. Pangalu, Al. Lazarescu, Dr. Dem. Danielopulu, Demitri Raducanu, C. D. Atanasiu, C. Aninosianu, N. Radulianu, Menelau Germanu, Panaitu Ionescu, Paulu Peretiu, Cristofor Tabacoviciu, Teodoru Radulescu, I. Em. Florescu, N. Paleologu.

* * Lucrările fortificării Albei-Iulia curg cu multu sucesu; directorulu fortificatiunii generalulu Schull a sositu in dilele aceste in Alb'a-Iulia. — Tote in favorea pacii eterne !

* * Foiele vienesi spunu, că Turci'a a contratatu cu unu sitariu d'in Florisdorfu, ca s'è-i lifereze, 10,000 dobe. Se pare că Turci'a va avè acu-si mai multe dobe de cătu ostasi.

* * (?) Cetim u in „Magyar Állam“: „Comunitatea besercesca unita d'in Logosiu si-au vespit de nou crucea vechia de langa cas'a comitatense, si anume crucea cu rosu, gradele d'in giuru cu verde si verful gradelor cu alb. Abi's'a uscatu vepsel'a, si intr'una frumosa demanézia se potea celi pre cruce inscriptiunea urmatoria: „Eljen Deák Ferencz!“ (s'è traesca Franc. Deacu.) Quid hoc??

* * Sinodulu par. rom. d'in Clusiu a decisu a nu alege pentru congresulu latinu d'in Pest'a, si face reprezentatiune ordinariatului pentru a conchiamà sinodu diocesanu, — spune „Gaz. Tr.“

Nr. 66—1869. (P u b l i c a t i u n e.) In numele societății literarie sociale „Romani'a“ a studentilor Roman din Vien'a, venim cu viua placere a aduce la cunoștința onoratului publicu Romanu, si cu deosebire a acelor. P. T. Domni si mareanemosi binefacatori cari prin ofertele sale se grabira a ne da mana de ajutoriu intru realizarea dorintelor noastre si scopului acestei societăți — cumcă un'a din cele mai ardiante dorintie o vedem realizata dupa devinerea multor obstacule, adeca infinitarea unui „Cabinet de lectura.“

Totu una data venim cu rogă pre Onoratele redactiuni, si pre On. D. literati romani cari binevoira pana acum a ne onora cu căte unu exemplariu d'in pretiuitele sale diuarii si operate literarie, precum si pre toti DD. Onoratori, colegi si amici, cari voru binevoi a ne onora societatea nostra cu scrisori etc., cari cadu in sfăr'a si afacerile ei, sè binevoiesca a se adresă de aici inainte:

Societății literarie-sociale „Romani'a“ Vien'a (Stadt, Fleischmarkt Nr. 12.)*) Vien'a, 7 Maiu 1860 st. n.

In numele societății „Romani'a“
Presedinte C. A. r o n o v i c i u , Secretariu
st. de med. A. P. A l e x i , a. de filos.

Sciri electrice.

P a r i s u , 10. iuniu, „Journal Officiel“ publica decretulu imperatescu, care conchiamă camer'a la una sie dintia estraordinaria pre 28. I. c., pentru a verifica mandatele deputatilor.

P a r i s u , 10. iuniu Unu articlu alu diuariului „Peuple“, suscris u Duvernois, dice: „Trebue a se luă in consideratiune direptiunea opiniunii publice. Deci trebuie a se primi programul centrului d'in stanga ca una parte a institutiunilor, mai de parte a constringe majoritatea ca sè iè marea initiativa si a-i castigà respectu inaintea tieriei.“

P a r i s u , 10. iuniu. Aséra s'au facutu pre bulevardul Montmartre dispusetiuni preventive; patrule au cutrierat stradale; comunicatiunea fu intrerupta. Inca nu se scie, că ore alinatu-s'au turburările.

B r u s e l'a, 10. iuniu. Comisiunea senatului respins legea relativa la delaturarea arestarii pentru detoare.

P a r i s u , 10. iuniu. „Gazette des Tribunaux“ spune că aséra cam la 50 de lucratori au cutrierat stradale Parisului si bulevardul Montmartre, cantandu cantece revoluționare. La 11 ore se inchisera tote cafenelele si boltele. Sergentii cetățenesci una parte a cavaleriei inchisera tote întrările la bulevardu. De asemenea s'au intemplatu turburări seriose si pre bulevardul Belleville si pre piata Bastilei. Pre bulevardul Belleville si in Faubourg du Temple conspiratorii sparsera tote lampele de pre stradale, aprinsa boltele in cari se vendeau diurnale, si au ieșit uina cafenea. Ordinea fu restituita prin milita pre la 1 ora dupa mediul noctii. In Nantes se descarcara doue pusse asupr'a trupelor. Una banda carea voia a aprinde bunurile deputatului Gaudinu, fu imprasciata.

P a s i s u , 11. iuniu. „Gazette de Tribuneaux“ spune, că turburările s'au renoit u séra pre bulevardul Montmartre; una banda de conspiratori cutrieră pre la 9½ ore stradale d'in Montmartre intonandu marsala. Cam la 200 de sergenti respinsa bandă in stradale marginare. Cetatea fu cutierata tota noaptea de patrule de cavaleria.

Asemenea scene se intemplara si pre piata Hotel Ville. Politia respins energiosu pre turburătorii de linisice. La 11 ore noaptea se arestara pre bulevardul Montmartre 150 de individi, derimandu chiosculu, pentru a impiedca inaintarea cavaleriei de asemenea se sparsera si tote lampele. Partea acésta a bulevardului e intunecata de totu si domnesce una iritatiune mare. S'au facut arestări forte multe. In Rue Vivienne fure arestati mai multi individi, cari voiau a strabate in bolt'a fabricatorului de arme Lefacheux.

*) Cele lalte On. Redactiuni sunt rogate cu tota veracitatea a reproduce acésta publicatiune in colonele stimatelor sale diuari.

Proprietariu, redactoru respundetoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

*) Vedi nr. 60. „Fed.“

S'a tiparit in Pest'a 1869. prin Hornýánszky et Träger. Strad'a Idoliloru, Nr. 20.